

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет хореографічного мистецтва
Кафедра сучасної та бальної хореографії

Силабус

ІМПРОВІЗАЦІЯ

освітньо-професійна програма

«Сучасна хореографія»

перший (бакалаврський) освітній рівень

галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

спеціальність 024 «Хореографія»

2024 рік

Силабус склала:
викладач кафедри сучасної та бальної хореографії – Еліна САМОЙЛОВА

Мова навчання: українська

Силабус затверджено на засіданні кафедри сучасної та бальної хореографії
Протокол №1 від «20» серпня 2024 р.

Зміни до силабусу затверджено на засіданні кафедри сучасної та бальної
хореографії
Протокол №5 від «28» жовтня 2024 р.

Завідувач кафедри
сучасної та бальної хореографії, доцент
кандидат мистецтвознавства

Наталія СЕМЕНОВА

Силабус затверджено на засіданні ради факультету хореографічного мистецтва
Протокол №1 від «26» серпня 2024 р.

Зміни до силабусу затверджено на засіданні ради факультету хореографічного
мистецтва
Протокол №4 від «29» жовтня 2024 р.

Голова ради ФХМ

декан факультету
хореографічного мистецтва, доцент,
кандидат мистецтвознавства

Ірина МОСТОВА

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

1.	Назва дисципліни	Імпровізація
2.	Викладач	 <p>Самойлова Еліна Сергіївна https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/hm/sbh/samoylova.html</p>
3.	Контактні дані викладача (роб.тел., емейл)	samoilova.elina90@gmail.com +380968501394
4.	Інформація про консультації / Дні занять	elina_samoilova@xdak.ukr.education <i>код курсу в Classroom</i> іqefrdr 3 к. ДФН, w54w4of 3 к. ЗФН – вівторок – 11.40, а також у зручний для здобувачів час за узгодженням з викладачем.
5.	Логіка вивчення курсу	<p>Пререквізити: Засвоєнню дисципліни передують загальна фізична підготовка та базові знання з методики виконання рухів сучасного та класичного танцю, що були отримані на заняттях в школах, студіях, аматорських гуртках, де попередньо навчався студент. Здобуті навички є фундаментом виконавської майстерності в напрямку сучасної хореографії і можуть використовуватися у балетмейстерській та викладацькій діяльності.</p> <p>Постреквізити: Високий рівень володіння танцювальними техніками, виконавськими прийомами, здатність застосовувати набуті виконавські навички в концертно-сценічній діяльності, підпорядковуючи їх завданням хореографічного проекту. Здатність ефективно користуватися термінологією та спеціалізованим лексичним запасом в професійному середовищі, включаючи роботу з колегами, клієнтами та іншими фахівцями у галузі хореографії.</p>

2. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Навчальний курс «Імпровізація» — є обов'язковою навчальною дисципліною професійної підготовки бакалаврів в галузі хореографічного мистецтва. Поєднуючи знання, вміння та навички багатьох дисциплін гуманітарних, соціально-економічних, професійних компонентів освітньої програми «Сучасної хореографія», вона вивчає методи втілення, розкриття музичної драматургії, мовою пластичних образів.

3. МЕТА КУРСУ

Мета курсу – розкриття індивідуальності та виховання кваліфікованих балетмейстерів, хореографів, викладачів хореографічних дисциплін в новітніх мистецьких закладах освіти, середній та вищій школі; розвиток професійних компетентностей студентів-хореографів до роботи за принципами імпровізації на розуміння автентичного руху та контактної імпровізації, роботи з емоціями, роботи над пошуком нових засобів

формування рухів, роботи з вагою, роботи на відчуття простору, відчуття тіла партнера та імпульсів партнера, усвідомлена робота в групі.

4. КОМПЕТЕНТНОСТІ

СК04. Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної).

СК05. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових, профільних, фахових закладах освіти.

СК07. Здатність використовувати інтелектуальний потенціал, професійні знання, креативний підхід до розв'язання завдань та вирішення проблем в сфері професійної діяльності.

СК08. Здатність сприймати новітні концепції, усвідомлювати багатоманітність сучасних танцювальних практик, необхідність їх осмислення та інтегрування в актуальний контекст з врахуванням вітчизняної та світової культурної спадщини.

СК10. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології (відео-, TV-, цифрове, медіа-мистецтва та ін.) в процесі створення мистецького проекту, його реалізації та презентації.

СК11. Здатність здійснювати репетиційну діяльність, ставити та вирішувати професійні завдання, творчо співпрацювати з учасниками творчого процесу.

СК12. Здатність використовувати принципи, методи та засоби педагогіки, сучасні методики організації та реалізації освітнього процесу, аналізувати його перебіг та результати в початкових, профільних, фахових закладах освіти.

СК13. Здатність використовувати традиційні та інноваційні методики для діагностування творчих, рухових (професійних) здібностей, їх розвитку відповідно до вікових, психолого-фізіологічних особливостей суб'єктів освітнього процесу.

СК14. Здатність забезпечувати високий рівень володіння танцювальними техніками, виконавськими прийомами, застосовувати їх як виражальний засіб.

СК15. Здатність застосовувати набуті виконавські навички в концертно-сценічній діяльності, підпорядковуючи їх завданням хореографічного проекту.

5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН08. Розуміти хореографію як мистецький феномен, розрізняти основні тенденції її розвитку, класифікувати види, напрями, стилі хореографії.

ПРН09. Володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійнокатегоріальним апаратом.

ПРН11. Використовувати інноваційні технології, оптимальні засоби, методики, спрямовані на удосконалення професійної діяльності, підвищення особистісного рівня володіння фахом.

ПРН15. Мати навички використання традиційних та інноваційних методик викладання фахових дисциплін.

ПРН18. Знаходити оптимальні підходи до формування та розвитку творчої особистості.

ПРН19. Знаходити оптимальні виконавські прийоми для втілення хореографічного образу.

ПРН23. Володіти навичками балетмейстерської, виконавської та викладацької діяльності у галузі сучасного танцю

6. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Ознаки курсу	Обов'язкова компонента	
Формат курсу	денна/заочна форма навчання, 5,6 семестр	
Обсяг курсу	кількість кредитів -6	
	ДФН	ЗФН
	загальна кількість годин	
	180 год.	
	аудиторних	
	60 год.	24 год.
	лекційних	
	6 год.	4 год.
	практичні	
	54 год.	20 год.
	самостійна робота	
120 год.	156 год.	
тижневих годин для денної форми навчання -2 год.		
Технічне і програмне забезпечення / обладнання	Проектор мультимед. Terco PJ2030, проєкційний екран Walfix SNT-172, лазерний презентер 2E-LP-IB, ноутбук Dell Inspiron 3552 (135C45DIL-6B) (введення у експлуатацію – 2018 р.); ПЗ: Firefox 130.0.1, Chrome 129.0.6668.70/71, Libra Office24.8.2, OpenOffice 4.1.15, PDFXChange Viewer 10, 7-zip 23-01, Zoom 6.2.0 (не потребує ліцензування), колонки Sven BF21R 2015 р.; репетиційна зала 1 (ауд. 66, корпус 1); репетиційна зала 2 (ауд. 9, корпус 1), репетиційна зала 3 (ауд. 71, корпус 1) - у разі навчального процесу офлайн Classroom, Meet у корпоративному освітньому сервісі Google Workspace for Education у разі навчального процесу онлайн.	
Форми, види навчальних занять та методи навчання	Форми: навчальні заняття, самостійна робота, контрольні заходи Види: лекції / практичні заняття Методи навчання: словесні (розповідь, пояснення), наочні (ілюстрація, демонстрація), методи стимулювання і мотивації	
Поточний контроль	Опитування; побіжне спостереження, виконання практичних вправ, виконання завдань самостійної роботи (опрацювання фахової літератури та інтернет-джерел)	
Підсумковий контроль	Екзамен – 5, 6 семестр.	
Політика курсу*	Заняття проводяться з безпекою Умовами опанування навчальної дисципліни «Імпровізація» є: <ul style="list-style-type: none"> • систематичне виконання усіх поставлених завдань; • дотримання «Правил внутрішнього розпорядку для осіб, які здобувають вищу освіту в Харківській державній академії культури» (https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/pvr/pravila_s_20.pdf); • дотримання академічної доброчесності (інформація щодо академічної доброчесності – сайт ХДАК – https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/acad_dobr/acad_dobr.html); «Кодекс академічної доброчесності Харківської державної академії культури» 	

	<p>(https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/kodeks_ad/kodeks_ad.html);</p> <ul style="list-style-type: none"> • запобігання / протидія булінгу (цькуванню) – («Положення про політику запобігання і протидії булінгу (цькуванню) у ХДАК» https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pzpb22.pdf) • невідкладне вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до «Положення про політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій в освітньому процесі в ХДАК» (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_ppvks2.pdf) • визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здійснюється відповідно до «Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у ХДАК» (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pvrn_23.pdf)
--	---

7. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Назви розділів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
5 семестр								
Розділ 1.								
ОСНОВИ ТАНЦЮВАЛЬНІ ІМПРОВІЗАЦІЇ								
Тема 1 Історія зародження імпровізації	8	4		4	8	2		6
Тема 2. Прийоми руху	10		3	7	10		1	9
Тема 3. Робота з балансом	9		3	6	9		1	8
Тема 4. Робота з координацією	10		3	7	10		1	9
Тема 5. Відчуття руху	9		3	6	9		1	8
Тема 6. Робота з тінью	10		4	7	10		1	9
Разом за розділом 1	57	4	16	37	57	2	5	49
Розділ 2.								
САМОДОСЛІДЖЕННЯ								
Тема 7. Рефлексія	11		3	8	11		1	10
Тема 8. Прийоми на рухомість центрів	11		4	7	11		2	9

Тема 9. Підготовка до маленького танцю	11		3	8	11		2	9
Разом за розділом 2	33		10	23	33		5	29
Разом за 5 семестр	90	4	26	60	90	2	10	78
6 семестр								
Розділ 3. СВІДОМА КООРДИНАЦІЯ В ПРОСТОРИ								
Тема 10.Парадигми тілесності.	14	2		12	14	2		12
Тема 11. Робота з вагою	38		14	24	38		5	33
Тема 12. Свідоме використання набору прийомів за особистим відчуттям	38		14	24	38		5	33
Разом за розділом 3	90	2	28	60	90	2	10	78
Разом за 6 семестр	90	2	28	60	90	2	10	78
Усього годин	180	6	54	120	180	4	20	156

8. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Шкала орієнтовного нарахування балів за основні форми навчальної діяльності:

- робота на практичних/аудиторних заняттях – 3-6 ДФН (5 семестр), 1-12 ДФН (6 семестр) /1-4 ЗФН (5 семестр), 1-8 ЗФН (6 семестр);
- самостійна робота – 1-4 ДФН (5 семестр), 1-12 (6 семестр) /3-6 ЗФН балів, ;
- можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю – 60 балів;
- **підсумковий контроль** – 40 балів.

Всього: 100 балів.

Схема нарахування балів, які отримують здобувачі вищої освіти:

5 семестр

Розділ 1						Розділ 2			Екзамен	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	40	100
4	4	4	4	7	7	10	10	10		
3+1	3+1	3+1	3+1	4+3	4+3	6+4	6+4	6+4		

6 семестр

Розділ 3			Екзамен	Сума
T10	T11	T12	40	100
20	20	20		
12+8	12+8	12+8		

Шкала оцінювання національна та ECTS

За шкалою ТНЕУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

9. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА	Хід виконання роботи	Рекомендова на література	Кількість балів, які може отримати здобувач ДФН/ЗФН
Тема 2 Прийоми руху	Виділення семи «центрів руху» Прийоми руху за напрямом та амплітудою	3	3/1
Тема 3. Робота з балансом	Знаходження свого центру збереження рівноваги. Два центри: фізичний (центр ваги тіла) і духовне джерело сили і творчості. Взаємозв'язок та взаєморозвиток обох центрів. Знання свого центру як вміння тримати рівновагу. Розуміння свого джерела руху. Дихання. Вправа «Псевдо-падіння». Вправи з шарфом/тканиною або з мотузкою	2,3	3/1
Тема 4. Робота над координацією	Робота на поєднання двох або декількох прийомів руху, наприклад: баланс+імпульс, відчуття суглобів з середини + імпульс	1,2,5	3/1
Тема 5. Відчуття руху	Усвідомлення тіла, руху, простору. Концентрація та фокус уваги. Використання засобів руху залежно від імпульсного та потокового руху	1,2,4	4/3
Тема 6. Робота з тінью	Уявити: розміри (менша, більша, так, як ви),	2,4	4/3

	динаміку спілкування (в балансі, в знайомстві, в роздратуванні), свідчувати за особистим станом і розвитком подій		
Тема 7.Рефлексія	Автентичний рух (АР) як процес знаходження контакту з собою через тіло, рух і танець	3	6/4
Тема 8. Прийоми на рухомість центрів	Спонтанність як форма мистецтва	2,5,6	6/4
Тема 9. Підготовка до маленького танцю	1 Координація у зміні прийомів «поплавок», «наповнення повітрям», «розчіска». 2. В.п. тіло, що стягнуто резинками, які можна розтягнути, але вони повертають частину тіла у вихідне положення 3. «Продавлення» маленьких рухів через «тиск повітря». 4. «Маленький танець»	1,2	6/4
Тема 10.Парадигми тілесності.	Концентрація та фокус уваги. Парадигми тілесності. Опанування різноманітних способів партерної комбінації.	3,4	12/8
Тема 11. Робота з вагою	Усвідомлення ваги й об'єму тіла та окремих частин. Розучування понять: простір – свій (на місці), загальний; напрями за вагою – вперед/назад/убік; рівні – високий/середній/низький; вага – легка/важка; енергія – різко/чітко/повільно; шляхи – пряма/коло/зигзаг/крива. Поєднання усіх понять по завданню викладача.	2	12/8
Тема 12. Свідоме використання набору прийомів за особистим відчуттям	Координація прийомів спонтанно та структурованим засобом. Пять темпів Габрієли Рот.	3	12/8

10. ТЕМИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва	Кількість балів, які може отримати здобувач ДФН/ЗФН
1	Що таке імпровізація. Етапи розвитку. Відомі представники	1/3
2	Особливості проведення розминки	1/3
3	Структурування танцювальної імпровізації	1/3
4	Завдання для структурованої імпровізації	1/3
5	Термін «спонтанна комбінація»	3/4
6	Спонтанність в імпровізації, як форма мистецтва	3/4

7	Концентрація та фокус уваги. Парадигми тілесності	4/6
8	Перформанс як танцювальна форма	4/6
9	Створення партерної комбінації. Опанування різноманітних способів	4/6
10	Удосконалення роботи з простором: прямий та непрямий напрям	8/12
11	Структурування комбінації . Ритм, вага.	8/12
12	Робота над створенням перформативного етюду	8/12

11. ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОЇ ФОРМИ КОНТРОЛЮ 5 семестр

1. Що таке хореографічна імпровізація?
2. Які основні принципи імпровізації в танці?
3. Яку роль відіграє імпровізація в сучасній хореографії?
4. У чому різниця між імпровізацією та постановочним танцем?
5. Які техніки імпровізації найчастіше використовуються в танці?
6. Як музика впливає на процес імпровізації?
7. Які стилі танцю найбільше використовують імпровізацію?
8. Які відомі хореографи працювали з техніками імпровізації?
9. Як можна розвинути навички імпровізації в танці?
10. Чим відрізняється контактна імпровізація від сольної?
11. Як тіло реагує на імпровізаційні завдання?
12. Які методи допомагають подолати страх імпровізації?
13. Як хореографічна імпровізація впливає на самовираження танцівника?
14. Які вправи допомагають розвивати креативність у танці?
15. Яку роль відіграє простір у хореографічній імпровізації?

6 семестр

1. Як можна використовувати імпровізацію в групових постановках?
2. Які зв'язки існують між імпровізацією та акторською майстерністю?
3. Як емоційний стан впливає на якість імпровізації?
4. Чи можна використовувати імпровізацію в класичному балеті?
5. Як імпровізація може допомогти в створенні нової хореографії?
6. Як оцінити якість імпровізаційного танцю?
7. Які існують підходи до навчання хореографічної імпровізації?
8. Як можна використовувати реквізит у процесі імпровізації?
9. Яку роль відіграє простір у хореографічній імпровізації?
10. Як імпровізація допомагає розвинути власний стиль танцю?
11. Чи можна використовувати техніки імпровізації для підготовки до виступів?
12. Як хореографічна імпровізація сприяє фізичному розвитку танцівника?
13. Чи є імпровізація ефективним методом подолання творчої кризи?
14. Як можна поєднати хореографічну імпровізацію з іншими видами мистецтва (наприклад, театром чи живописом)?

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО КУРСУ

Обов'язкова

1. Бігус О. О., Маншилін О. О., Кондратюк Д. О., Мова Л. В., Журавльова А. В., Герц І. І., Донченко Н. П., Батєєва Н. П. Сучасний танець: основи теорії і практики : навч., посіб. / О.О.Бігус та ін., М-во освіти і науки України, М-во культури України, Київ. нац.ун-т культури і мистецтв, Каф.сучас.хореогр. – Київ : Ліра-К, 2019. – 262 с.
2. Даниленко Ю.В. Сучасний танець та методика його викладання : конспект лекцій з дисципліни, розділ “Contemporary dance” для студентів спец. 024 «Хореогр.», спеціалізація «Сучас. хореогр.» / М-во культури України, Харків.держ.акад.культури, Ф-т хореогр.мистецтва, Каф.сучас. та бальної хореогр., [уклад.Даниленко Ю.В.]. – Харків : ХДАК, 2018.- 35 с.
3. Шабаліна О. М. Пластичність. Мова. Тіло : монографія / О. М. Шабаліна ; Харків. держ. акад. культури. – Харків : ХДАК, 2018. – 192 с.

Додаткова

4. Шариков Д. Класифікація сучасної хореографії : напрями, стилі, види. Київ : Вадим Карпенко, 2008. 168 с. URL: <https://kmaestm.edu.ua/wpcontent/uploads/sharykov-d.i.-klasyfikacziya-suchasnoyi-horeografiyi.pdf> (дата звернення: 07.10.2023).
5. Погребняк М. Танець «модерн» в Україні ХХ століття. Українська культура в контексті сучасних наукових досліджень та практичних реалій : тези допов. Всеукр. наук. - практ. конф., м. Київ, 21–22 груд. 2006 р. 2007. С. 99–103
6. Макарова І. І. Термінологія сучасної хореографії / І. І. Макарова // Культура та інформаційне суспільство ХХІ століття : матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. Молодих учених, 22–23 квіт. 2010 р. / М-во культури і туризму України, Харків. держ. акад. культури, Акад. мистецтв України,

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Харківської державної академії культури : сайт. – Режим доступу: <http://lib-hdak.in.ua/>.
2. Репозиторій ХДАК. – Режим доступу: <http://195.20.96.242:5028/khkdkak-xmlui/>.
3. Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека імені К. С. Станіславського : сайт. – Режим доступу: <http://mtlib.org.ua/>.
4. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка : сайт. – Режим доступу: <https://korolenko.kharkov.com/>.
5. Матеріали КНУКІМ <http://dancestudios.knukim.edu.ua/issue/archive>
6. Google Scholar : безкоштовна онлайн-служба для пошуку наукових публікацій, статей, дисертацій, книг та інших академічних матеріалів з різних дисциплін. [Електронний ресурс] // <https://scholar.google.com.ua>